

rádce

družinových rádců a rádkyň

Tak co, jak ti jde rádcování?

Možná se ti po každé schůzce pořád ještě zdá, že to není ono. Že tě ostatní neposlouchají tak, jako vašeho vůdce nebo vůdkyni...

Odcházíš ze schůzky s hlavou plnou starostí, co příště, a navíc s pocitem, že se ostatní nebavili na schůzce dost dobře? A že jste polovinu připravených her a úkolů nestihli...

Trápí tě, že ostatní chodí na schůzku pozdě...

Nezoufej!

Příště si zkus sepsat program i s plánovaným časem, a tak to dělej pokaždé – postupně se tvůj odhad trvání her a praktických úkolů zlepší. Rukodělky si vyzkoušej předem doma – tak zjistíš, kolik je na ně třeba času.

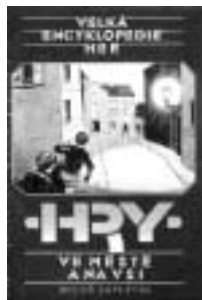
Zahaj schůzku přesně – nečekej na loudaly déle než pět minut. A začni schůzku nějakou pěknou hrou, o kterou ti opozdilci přijdou a budou litovat – uvidíš, příště přijdou dřív.

Snaž se, aby se činnosti střídaly - po sedavém testu nebo vysvětlení skautské praxe zařaď nějakou pohybovou hříčku...

A ještě něco – pokus se většinu praxe učít ostatní hrou – vymysli nějaký srovnávací kvíz, test, soutěž na čas...

Spoustu návodů najdeš v příručkách. Například v úvodu ke každému dílu velké čtyřsvazkové Encyklopedie her od Miloše Zapletala je spousta užitečných rad, jak hrát hry tak, aby nepropadly, aby se nikdo necítil ublížený, aby všechno vyšlo tak, jak má být.

Věřím, že se ti to podaří.

Zahrajte si

Nervíky – napínavá hra na zimní večery

Pomůže na schůzce vytvořit dobrou náladu. Musíš si však už doma připravit pomůcky.

Družina se rozestaví kolem stolu nebo si klekne na podlahu do kroužku. Každý hráč drží v pravé ruce konec šedesáticentimetrového tenkého provázku, na jehož druhém konci je uvázána figurka ze hry člověče, nezlob se. Rádce tyto figurky srovná uprostřed stolu (nebo kroužku hráčů) do malé sku-

pinky a pak hodí z jedné ruky hrací kostku tak, aby ji všichni dobře viděli. V druhé ruce drží otevřenou plechovku od větší konzervy. Družina napjatě sleduje, kolik ok na kostce padne. Jestliže zůstane ležet lichým počtem ok navrch (jedním, třemi, pěti), rádce bleskurychle přiklopí plechovkou figurky. Hráči se ovšem snaží včas se svou figurkou uniknout a trhnou provázkem tak, aby ji dostali z dosahu plechovky. Jestliže je některá figurka přesto zajata a zůstane pod plechovkou, její vlastník dostane trestný bod. Figurky se pak vrátí do středu a začíná nové kolo hry.

Jestliže kostka padne navrch sudým počtem ok (dvěma, čtyřmi, šesti), rádce nesmí plechovku poklopit, nebo pokud kostka spadne na stůl nebo na podlahu, ale ostatní hráči také nesmějí trhnout provázkem. Kdyby jim selhaly nervy, ucukli by a jejich figurka se pohnula, třeba seabeměně, dostali by také trestný bod. A právě o to se rádce snaží – často podnikne jen klamný náznak útoku plechovkou. To obvykle stačí, aby někomu povolily nervy a trhl provázkem. Právě tyto předstírané útoky na figurky dávají hře příchůť malého dramatu.

Kdo nasbírá deset trestných bodů, vypadne ze hry. Hráč, který zůstane nakonec sám, je vyhlášen za „člověka bez nervů“ nebo „s nervy silnými jako lana“.

Až se k této báječné hře vrátíte, převezme roli útočníka a s tím i kostku a plechovku někdo jiný. Třeba právě ten, kdo minule vyhrál.

Prosinec

Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta

Co znamená být přítelem lidí dobré vůle? Nejprve musím mít dobrou vůli já a musím hledat dobrou vůli v každém, s kým se setkám. Vyhledám v něm nejprve jeho dobré stránky a ohodnotím je podle jeho dobrých vlastností. Budu s ním jednat na základě jeho kladů, budu ho podporovat v jeho dobrém jednání.

ní. Chyb máme každý dost. Proto budu každého posuzovat shovívavě jako dobrého přítele. Přísnost si nechám pro sebe.

Hledáš dobrou vůli v tom, s kým se setkáváš?

Hledáš v tom, s kým se setkáváš, dobré stránky, pro které bys ho mohl mít rád?

Odsuzuješ člověka, místo abys odsoudil jen jednání?

Dovedeš přijmout přátelsky míněnou výtku svého kamaráda?

Stavíš se nepřátelsky, hněváš se, nesnášíš se s někým ze své družiny?

Máš opravdu dobrého přítele? Nebo máš dva, tři kamarády, ale takové, že se můžete na sebe navzájem spolehnout?

J. Marek – Markýz

Kalendář

2. 12. 1805 – Bitva „tří císařů“ u Slavkova. Napoleon porazil rusko-rakouské armády.

7. 12. 1989 – První setkání skautů a skautek v Městské knihovně v Praze – 3. obnova Junáka po Sametové revoluci.

17. 12. 1887 – Se narodil (a v tomtéž měsíci zemřel) Josef Lada, český malíř, ilustrátor a spisovatel. Uspořádejte si „kouzlo Vánoc a zimy“ v obrázcích a povídkách J. Lada.

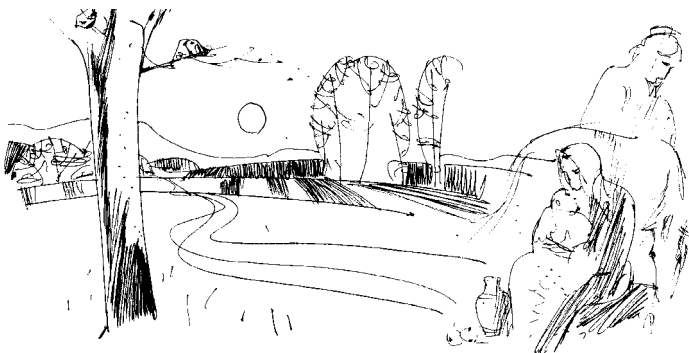
21. 12. – Zimní slunovrat

25. 12. 1938 – Zemřel český spisovatel Karel Čapek. Znáte některé jeho knihy?

Advent

Víte, co je to církevní rok? Začíná 1. nedělí adventní, má dvě hlavní části, dobu vánoční a velikonoční, období mezi nimi je tzv. liturgické mezidobí.

Advent je období přípravy na Vánoce, trvá 4 týdny (4 neděle adventní). Advent byl a je dobou očekávání – původně očekávání příchodu spasitele na svět, proto ono latinské „adventus“ – příchod. Šlo vlastně o přípravnou dobu na vánoční svátky.

Štědrý den – 24. prosince – říkalo se mu vigilie, neboli večer slavností, neboť předcházel dnu, v němž se narodil Kristus. Až do večere byl dnem půstu a mnoha příprav, spojených s množstvím lidových zvyků.

Boží hod vánoční – 25. prosince – je prvním vánočním svátkem, dnem Kristova narození.

26. prosince – druhý svátek vánoční – je zasvěcen Sv. Štěpánu – prvomučedníku. Zatímco na Štědrý den se schází rodina, na Boží hod se obvykle chodí na návštěvy k příbuzným. Na Štěpána se choďovalo koledovat.

Betlémské světlo – akce rakouských skautů

Není to zbytečné, v době Vánoc, které oplývají mnohými, pomalu blednoucími symboly, přicházet s něčím novým? Není to podivné, že stovky lidí věnují čas a námahu malému světýlku, zapálenému kdesi v Betlémě, rozvázejí ho ve vlcích, rozdávají ho na ulicích a po domech?

Spojit lidi různých národností, lidi neznámé a cizí, alespoň na chvíli probudit to dobré, co je v nás ukryto – snad to není ani zbytečné ani podivné.

S kamarády z oddílů zjistěte na městském či obecním úřadě, kolik je osamělých, především starých lidí ve vaší obci, městské části. Připravte si dostatečný počet svíček a na Štědrý

den dopoledne starým lidem světlo přineste. Zaspívejte jim koledu a vysvětlete, že oheň pochází přímo z Betléma. Neberte od lidí peníze ani dárky. Navštivte i domov důchodců. Domluvte se s místním knězem a přineste Betlémské světlo i na půlnoční mši do kostela. Světýlko roznášejte ve skautském kroji, i když přes něj budete mít bundy.

Vánoční svátky mají být svátky klidu a míru všech lidí dobré vůle. Zpívejte na náměstí koledy, vybrané peníze předejte na dobročinné účely (na povodně, postiženým dětem).

Napadlo hodně sněhu? Pomozte s jeho odklizením před domy starých lidí.

Pokud si budete povídat o novoročních předsevzetích, snaž se vést členy družiny k tomu, aby si vybrali něco konkrétního, a ne příliš velikého, aby bylo v jejich silách je splnit.

Tvořivost

Vyrobte a rozešlete oddílová nebo družinová vánoční či novoroční přání.

Dokončete výrobu dárků pro kamarády, družiny, oddíl.

Opracujte nalezené samorosty a udělejte z nich malou výstavu např. pohádkových bytostí (výrobky věnujte světluškám, vlčatům).

Připravujte ozdoby na vánoční stromek. Zhotovte figurky z kukuřičného listí, ze slámy, z makovic, z lýka...

Vyrobte si malý Betlém. Užijte různého materiálu (dřevo, papír, látku, cihlářskou hlinu, přírodní materiál apod.)

Upečte si vánoční cukroví. Spoustu uvedených námětů najdete v knize Skautskou stezkou!

Příroda, skautská praxe

Nyní je vhodná doba na to, abyste se naučili poznávat stromy a keře podle kůry.

Až napadne první sníh, všimněte si různých tvarů sněhových vloček. Jejich obrazce nakreslete nebo je vystříhejte z papíru. Pokračujte ve stopařské soutěži. Využijte čerstvě napadaného sněhu. Život v lese utichl. Ptáci se raději drží u lidských obydlí. Pozorujte je a nezapomínejte na jejich přikrmování.. Zvyknou-li si ptáci na přikrmování, mohou na ně spoléhat a potom zahynout.

Jak pěstovat některé druhy pokojových rostlin? Starejte se o několik rostlin i u vás v klubovně.

Prohlubujte znalosti z astronomie, pozorujte večerní oblohu mimo dosah pouličních svítidel. Navštivte některou hvězdárnu.

Navštivte nejbližší muzeum a zjistěte podrobnosti o prvním osídlení vašeho města, vesnice.

Sbírejte lidová pořekadla a pranostiky, které se vážou ke konkrétním dnům, svátkům, měsícům, k přírodě...

Formou her a soutěží probírejte body skautské stezky (jízdní řády, topografie, uzlování, osobní výstroj, první pomoc, šifrování), které většinou procvičíte na jaře.

Výpravy, hry

Při deštivém počasí pořádejte kratší akce. Chce to hodně pohybu a sportovních her.

Při dostatku sněhu uspořádejte např. sáňkařskou výpravu s vařením čaje na sněhu (nezapomeňte rezervní ponožky a rukavice).

Zkus vést družinu alespoň nějaký čas – 2 nebo 3 měsíce – podle výborné knihy M. Zapletala Výpravy za dobrodružstvím. Knihu si vypůjč v knihovně nebo od kamarádů. Podle knihy si rozvrhni plán na celou zimu. Především čerpej z kapitol: Stopařská, K pólu, Na horu, Do tajgy, Lyžařská.

Hrajte hry z Encyklopedie her v přírodě. Nyní jsou vhodné pohybové hry, hry v terénu a na sněhu.

Rozehrajte v klubovně dlouhodobou hru. Námětů je dost a dost. Naleznete je v knihách J. Foglara, M. Zapletala, E. Štorcha, J. R. R. Tolkiena, A. Lindgrenové apod. Stačí jednoduchý motiv, bodové hodnocení, mapa, mřížka či postupová trasa, několik etap a patřičné navození atmosféry a trocha herectví.

A ještě...

Vývěsní skřínky ve městě či v obci mají být dobrou propagací a vizitkou naší činnosti. Měňte často jejich obsah.

Pokračujte v psaní družinové kroniky a skautských zápisníků.

Pracujte s časopisem Skaut-Junák – rádce v něm najde mnoho dobrých námětů na činnost. Zahaj diskuzi o časopisu. Co se nám líbí? Které rubriky se čtou méně? Vyhlaš družinovou soutěž o nejlepší osobní povídku o chvílích napětí nebo o setkání se zvířátky. Zdařilé povídky zašlete do redakce Skauta-Junáka.

***RÁDCE** – příloha časopisu Skaut-Junák č. 3, roč. 45, 2002/2003. Z různých pramenů připravil Jan Švrček – Jean, kresby P. Joubert, L. Rusek a J. Peša.*